

فرآیند بوداپست مقاله توجیهی

نگرش‌ها به مهاجرت:
اطلاع‌رسانی بعد از وینار فرآیند بوداپست

دکتر جیمز دنیسون

Funded by

Chair

Co-Chair

Secretariat

ICMPD

International Centre for
Migration Policy Development

فهرست

۵	مقدمه
۷	روایت‌ها چیستند و چه ارتباطی با نگرش‌ها به مهاجرت دارند؟
۹	چگونه نگرش به مهاجرت در سال‌های اخیر در اروپا و کشورهای جاده ابریشم تغییر کرده است؟
۱۵	علل این تغییرات چیست؟
۱۷	چگونه می‌توانیم روایت‌های متعادل‌تر و بر اساس شواهد را ترویج دهیم؟
۱۷	گام‌های آینده
۱۹	منابع

© اتحادیه اروپا، ۲۰۲۰

کلیه حقوق محفوظ است. هیچ بخشی از این انتشار بدون اجازه صاحبان آن، نمی‌تواند کپی یا نوشته یا تکثیر شود و یا به هر شکل دیگری یا وسیله الکترونیکی یا مکانیکی دیگر از جمله عکس ضبط شده و گسترش یابد و یا به هر نحوی از انحاء ذخیره و بازیابی گردد.

اطلاعات و دیدگاه‌های مندرج در این مقاله متعلق به نویسندگان (ها) می‌باشد و لزوماً دیدگاه رسمی اتحادیه اروپا، دبیرخانه فرآیند بوداپست و کشورهای شرکت کننده و یا ICMPD را منعکس نمی‌کند. محتویات این مقاله - و اطلاعات و دیدگاه‌های بیان شده در آن - کاملاً متعلق به نویسندگان آن است.

مرکز بین‌المللی توسعه سیاست مهاجرتی (ICMPD)

Gonzagagasse 1
A-1010 Vienna
www.icmpd.com
International Centre for Migration Policy Development
Vienna, Austria

مقدمه

این مقاله‌ی توجیهی به مرور برخی از موضوعات مطرح شده در وبینار فرآیند بوداپست می‌پردازد که در تاریخ ۳۰ سپتامبر ۲۰۲۰ با موضوع «درک این که چگونه روایت‌های مهاجرت برداشت و نگرش عمومی نسبت به مهاجرت را شکل می‌دهد» برگزار گردید. این وبینار در پی یافتن پاسخ به چهار پرسش مشخص و بررسی هر کدام از این پرسش‌ها در دوران همه‌گیری کتونی کویید-۱۹ در پنج کشور افغانستان، ایران، بنگلادش، پاکستان و عراق که در منطقه جاده ابریشم واقع هستند، بود. این چهار پرسش عبارتند از:

۱. روایت‌ها چه هستند و چه ربطی به نگرش‌ها نسبت به مهاجرت دارند؟
۲. در سالیان اخیر نگرش‌ها به مهاجرت در اروپا و کشورهای جاده ابریشم چگونه در حال تغییر بوده است؟
۳. علل این تغییرات چیست؟
۴. ما چگونه می‌توانیم روایت‌هایی که بیشتر بر اساس شواهد بوده و متعادلتر است را ترویج دهیم؟

این مقاله‌ی توجیهی داده‌ها، استدلال‌ها و منابع اصلی مورد گفتگو در وبینار مذکور را مرور کرده و هریک از این پرسش‌ها را به ترتیب پاسخ می‌دهد:

روایت‌ها چیستند و چه ارتباطی با نگرش‌ها به مهاجرت دارند؟

برای دریافتن رابطه‌ی میان روایت‌های مهاجرت، نگرش‌ها و افکار عمومی، باید نخست این اصطلاح‌ها را تعریف کنیم. از میان این سه مفهوم، روایت‌ها متمایزترین هستند. با این که تعریف‌های گوناگونی از آنها وجود دارد، اغلب این تعاریف دارای سه مشخصه مشترک‌اند: روایت‌ها (۱) واقعیت‌های پیچیده را ساده می‌کنند، (۲) از نظر علیت دارای انسجام درونی می‌باشند - با این که لزوماً از دیدگاه تجربی درست نیستند- (یعنی از بعد نظری منطقی هستند) و (۳) محبوبیت آن‌ها بسته به میزانی که انسجام درونیشان توسط (درک از) واقعیت خارجی تایید شود، تغییر می‌کند.

امکان دارد شمار بی‌نهایتی از روایت‌های مهاجرت وجود داشته باشد، بنابراین صرف وجود آن‌ها نشانگر محبوبیت یا رواج آنها نیست. در اصل، آن‌ها احتمالاً بر اساس دلایل مختلفی گسترش یافته و باور می‌شوند. برخی از نمونه‌های روایت‌های امروزی از مهاجرت عبارتند از:

- «مهاجران شغل‌های افراد بومی را تصاحب می‌کنند»
- «کشور ما از مهاجران تشکیل شده است»
- «*Wir schaffen das*» (ما می‌توانیم)
- «مهاجرت تاوان استعمار است»
- «مهاجرت منجر به تنوع می‌شود که برای همه خوب است»
- «مهاجرت انسجام اجتماعی را تضعیف می‌کند و منجر به درگیری می‌شود»
- «بهتر است که هرکسی با هم‌نوعان خود بماند»
- «کسانی که با مهاجرت مخالفت می‌کنند نژاد پرست هستند»

در مقابل، نگرش به مهاجرت و افکار عمومی در مورد مهاجرت به یکدیگر مشابه ترند و هر دو باورهای واقعی یک جمعیت خاص را انعکاس می‌دهند. معمولاً نگرش‌ها کلی‌تر، بنیانی‌تر و کندتر از افکار عمومی هستند که معمولاً با مسائل مشخص از نظر زمانی -و مکانی- مرتبط پنداشته می‌شوند. نمونه‌هایی از نگرش‌های عمومی به مهاجرت عبارتند از باورهایی در مورد مطلوبیت مهاجرت و سیاست‌های گوناگون مهاجرتی، باورها در مورد تأثیرات گوناگون مهاجرت، افکار و ارزیابی‌ها در مورد انواع و گروه‌های گوناگون مهاجران (برای نمونه دانش‌آموزان، پناهنجویان، مهاجران اقتصادی، و غیره. یا ملیت‌ها و دین‌های گوناگون و

در سال‌های اخیر نگرش نسبت به مهاجرت در اروپا و کشورهای جاده ابریشم چگونه تغییر کرده است؟

معتبرترین نظرسنجی‌های پان اروپایی - برای نمونه نظرسنجی اجتماعی اروپا (ESS) بین ۲۰۰۲ و ۲۰۱۸ - نشان می‌دهد که در سال‌های اخیر نگرش به کلیه انواع مهاجرت در بیشتر کشورهای اروپایی به صورت قابل توجهی مثبت‌تر، یا دست کم کمتر منفی شده است. در شکل ۲، نمودار مطلوبیت مهاجرت^۱ در سالهای ۲۰۰۲ و ۲۰۱۸ را در تعدادی از کشورهای اروپایی که توسط نظرسنجی اجتماعی اروپا^۲ اندازه‌گیری شده است، مشاهده می‌کنیم. می‌توانیم مثبت‌تر شدن در طول زمان را در سیزده کشور و منفی‌تر شدن را تنها در پنج کشور مشاهده کنیم؛ این نتیجه نشان می‌دهد که در کل، نگرش‌ها به مهاجرت در اروپا در حال مثبت‌تر شدن است (برای گزارش کامل دنیسون و درازانوا ۲۰۱۸ را ببینید). در کل قابل توجه‌ترین امر، پایداری نگرش‌ها به مهاجرت در بیشتر کشورها در این دوره‌ی زمانی است - به گونه‌ای که تفاوت‌های بسیار بزرگتری در بین کشورها و نه در درون آن‌ها وجود دارد (یعنی در طول زمان).

این یافته‌ها که نشانگر ثبات کلی و در مجموع مثبت‌تر شدن نگرش‌ها هستند توسط یوروبارامتر نیز گزارش شده و این امر یافته‌های نظرسنجی اجتماعی اروپا را تایید می‌کند. از سال ۲۰۱۴ به این سو، یوروبارامتر^۳ به طور منظم از نمونه‌های آماری کلیه کشورهای عضو اتحادیه اروپا دو پرسش مرتبط با مهاجرت پرسیده است: «کدامیک از این جملات احساس منفی یا مثبت در شما پدید می‌آورد. مهاجرت افراد از بیرون اتحادیه اروپا؟ مهاجرت افراد از درون اتحادیه اروپا؟» نتایج این نظرسنجی که به صورت مثبت خالص اندازه‌گیری شده - «۰» نشانگر این است که نسبت افرادی که جواب مثبت و منفی داده‌اند با هم برابر است - در شکل ۳ نشان داده شده است. همان طور که مشاهده می‌شود، نه تنها مثبت خالص در بیشتر کشورها افزایش کوچکی داشته است، بلکه (۱) بیشتر کشورها در زمینه مهاجرت از دیگر کشورهای عضو اتحادیه اروپا نظر مثبتی دارند (یعنی بیشتر از ۰) و (۲) تقریباً در نگرش این کشورها به مهاجران از کشورهای عضو اتحادیه اروپا و کشورهای غیر عضو اتحادیه اروپا تفاوت ثابتی وجود دارد.

۱ اندازه‌گیری شده با یک متغیر عامل، که از شش متغیر اندازه‌گیری نگرش‌ها به مهاجرت از کشورهایی (1) با پس زمینه قومیتی یکسان، (2) با پس زمینه قومیتی متفاوت، (3) که فقیرتر و خارج از اروپا هستند و نگرش‌ها به تأثیرات مهاجرت بر (4) اقتصاد، (5) فرهنگ و (6) کیفیت زندگی.

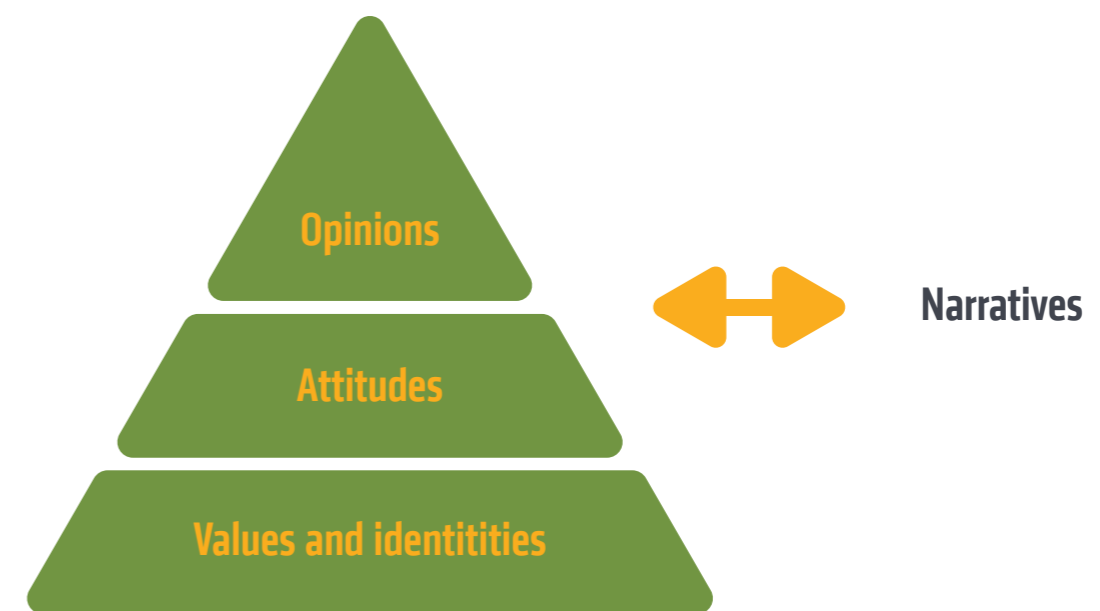
2 <https://www.europeansocialsurvey.org/>

3 <https://ec.europa.eu/comfrontoffice/publicopinion/index.cfm>

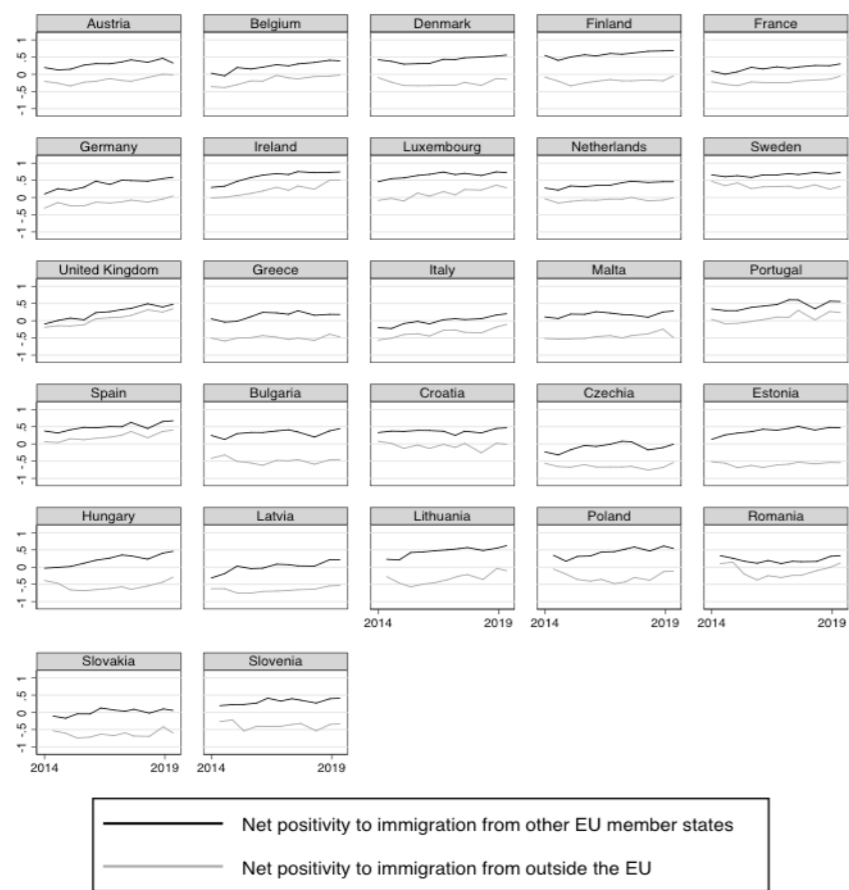
غیره). افکار عمومی همان طور که اشاره شد، مشخص‌تر و بنابراین تغییرپذیرتر و فرارترند. نمونه‌های افکار عمومی عبارتند از پاسخ پرسش‌هایی همچون «آیا دولت کنونی به خوبی از پس مهاجرت برمی‌آید؟» یا «دو مسئله مهمی که در حال حاضر کشور شما را تحت تأثیر قرار می‌دهند کدامند؟»

رابطه میان این سه مفهوم در شکل ۱ به نمایش گذاشته شده است. از آن جا که نگرش‌ها بنیانی‌تر هستند، عموماً باید انتظار داشته باشیم که افکار عمومی بیشتر تحت تأثیر نگرش‌ها باشند و نه بر عکس. به طور مشابه، ارزش‌ها و هویت‌ها نیز از نگرش‌ها بنیانی‌تر بوده و از نظر روان‌شناختی تعیین‌کنندگان کلیدی نگرش‌ها و افکار هستند. در نظر داشته باشید که روایت‌ها خارج از نگرش‌ها و نظرات وجود دارند و اگرچه محبوبیت آن‌ها تا حدودی توسط موارد اخیر تعیین می‌شود، در عین حال روایت‌های متقاعدکننده نیز به نوبه خود می‌توانند بر نگرش‌ها و نظرات تأثیر بگذارند.

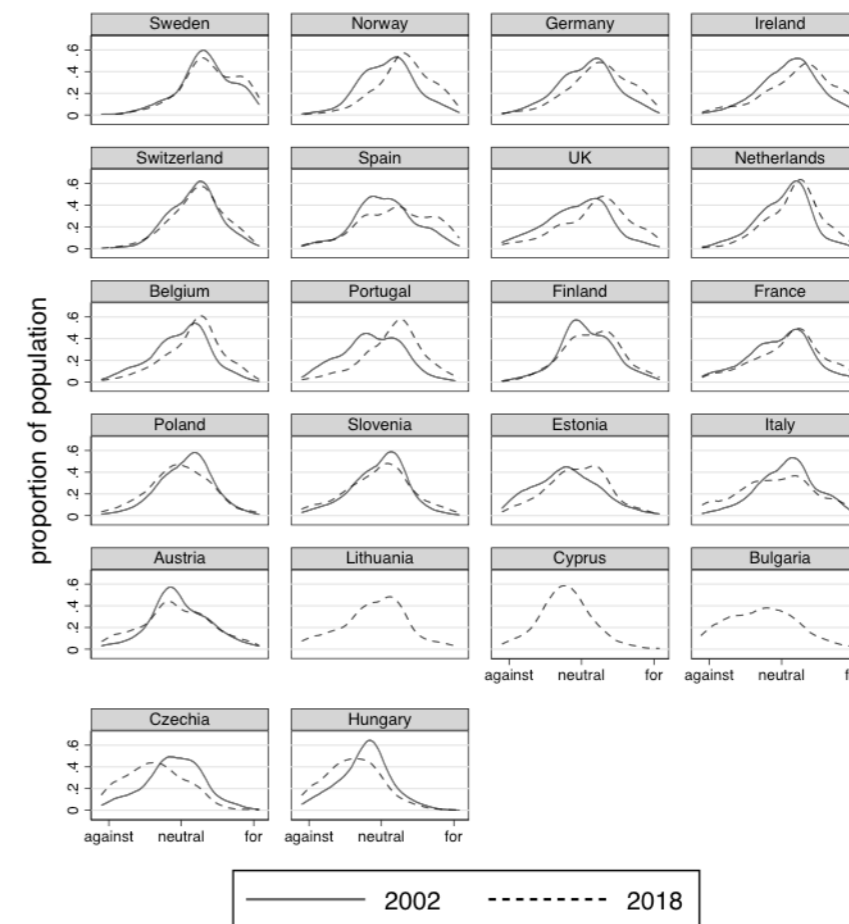
شکل ۱: رابطه‌ی میان روایت‌ها، نگرش‌ها و افکار عمومی.

شکل ۳. نگرش‌ها به مهاجرت در گستره‌ی کشورهای عضو اتحادیه اروپا از سال ۲۰۱۴

شکل ۲. نمودار نگرش به مهاجرت در اروپا در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۰۲

یادداشت‌ها: منبع: یوروبارومتر، مثبت بودن خالص به عنوان حاصل تفریق کردن نسبت مربوط به «منفی» یا «خیلی منفی» از نسبت مربوط به «مثبت» یا «خیلی مثبت».

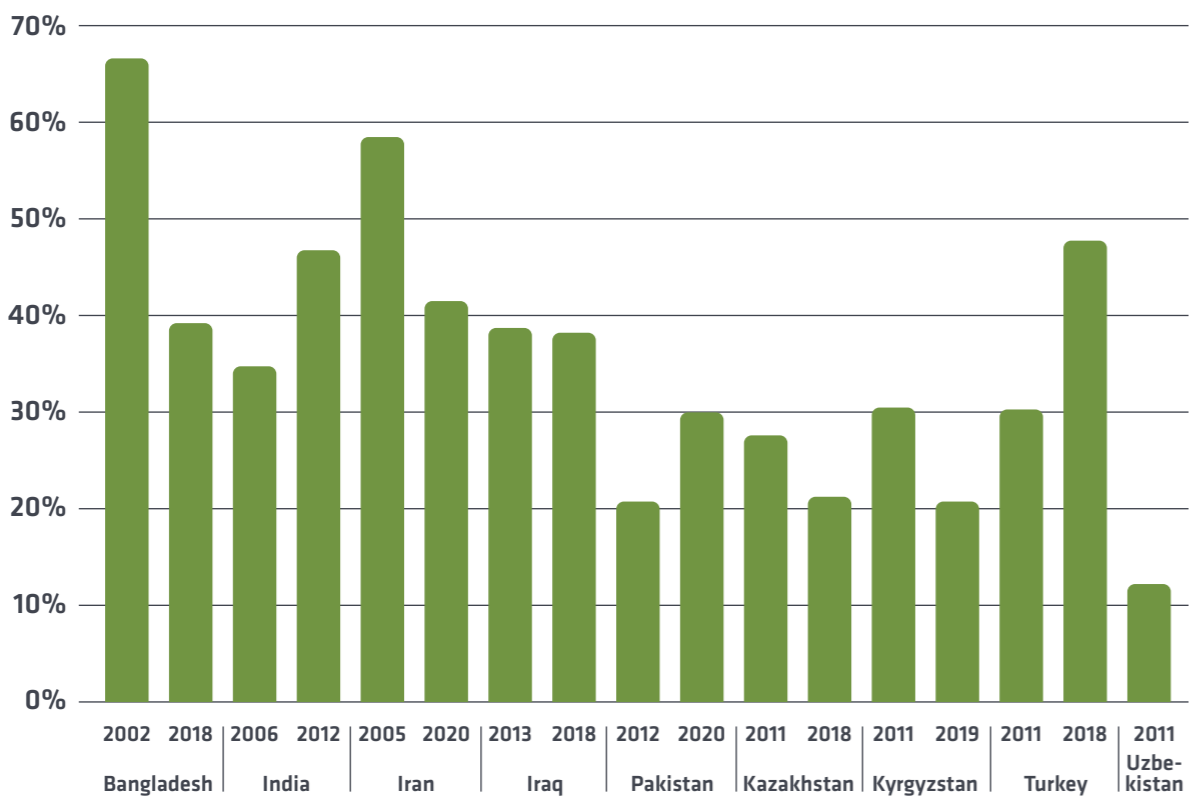
یادداشت‌ها: منبع: نظرسنجی اجتماعی اروپا؛ متغیر عامل شش متغیر نشان داده شده است.

با وجود افزایش رأی‌های ضد مهاجرتی در اروپا در همین دوره زمانی، این ثبات و گرایش کلی به سوی مثبت بودن بیشتر در نگاه اول غیر منتظره است. با این حال، نگرش‌های بنیانی سیاسی – بر خلاف افکار عمومی- معمولاً در طول عمر فرد به طور عمده‌ای ثابت می ماند (برای نمونه: پیترسون و همکاران، ۲۰۲۰). در عوض، تغییرات در آن معمولاً حاصل تغییرات نسل به نسل می باشد، به گونه‌ای که نسل‌های جدید در شرایطی متفاوت از نسل‌های پیشین اجتماعی می شوند، امری که خصوصاً با تغییرات اخیر در همگنی جوامع اروپایی از اهمیت بسیاری برخوردار است (مک لارن و همکاران، ۲۰۲۰). افزایش اخیر در مثبت بودن نگرش به مهاجرت ممکن است نتیجه‌ای باشد از:

- برجستگی این مسئله در سالیان اخیر منجر به این شده است که شهروندان اطلاعات بیشتری در مورد مهاجرت و بنابراین دیدگاه‌های دقیق‌تری در مورد آن داشته باشند.
- برقراری ارتباط موثر، قانع کننده و آموزنده در مورد مهاجرت، نگرش به مهاجرت را تعدیل کرده است.

چگونه می‌توان این گرایش‌ها در اروپا را که به خوبی تثبیت شده‌اند با گرایش‌های کشورهای جاده ابریشم مقایسه کرد؟ معمولاً در این کشورها نسبت به اروپا داده‌های کمتری در مورد نگرش‌ها به مهاجرت وجود دارد، اما می‌توانیم جهت مشاهده تغییر گرایش‌ها در طول زمان در بعضی کشورهای جاده ابریشم از نظرسنجی‌های انجام گرفته توسط منابع جهانی استفاده کنیم؛ با این که این نظرسنجی‌ها نسبت به دیگر منابع داده‌های اروپایی در مقاطع کمتری جمع آوری می‌شود. در این مقایسه کشورهای همسایه را در نظر می‌گیریم. شکل ۵، درصد شهروندانی را نشان می‌دهد که بیان می‌کنند مایل به داشتن همسایگان مهاجر نیستند. همان طور که مشاهده می‌کنیم، برخلاف اروپا در کشورهای جاده ابریشم واریانس‌های غیر مقطعی [secular trend] در طول زمان موجود نیست: ایران و بنگلادش شاهد کاهش نگرش‌های منفی بوده‌اند، عراق تغییری نشان نمی‌دهد و در پاکستان شاهد افزایش نگرش‌های منفی هستیم. داده‌ای از افغانستان در دسترس نیست. به لحاظ مطلق بودن ارقام، این سطوح از عدم تمایل به داشتن همسایگان مهاجر با یافته‌ها در اروپا قابل قیاس است.

شکل ۵. درصد افرادی که پاسخ دادند مایل به داشتن همسایگان مهاجر نیستند (منبع: نظرسنجی ارزش‌های جهان)

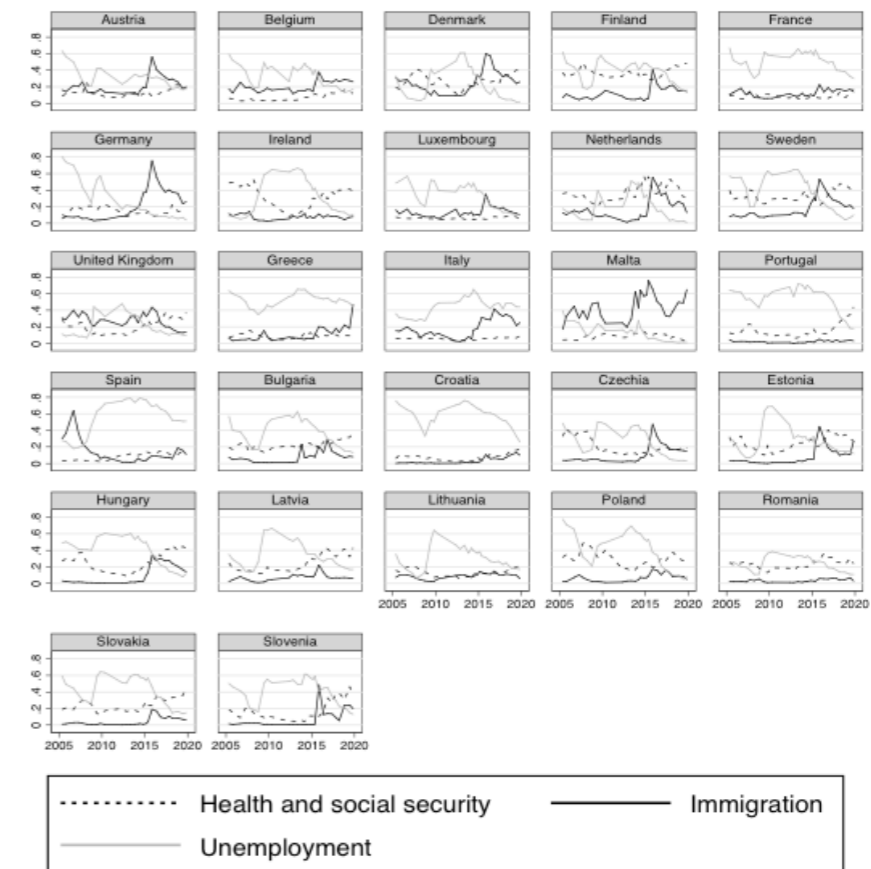

اکنون به موضوع متفاوت نگرش‌ها به مشارکت مهاجران در بازار کار نگاه می‌کنیم. همان طور که شکل ۶ نشان می‌دهد، درصد شهروندانی که در ایران، بنگلادش و پاکستان معتقدند که اتباع کشورهایشان به هنگام اشتغال باید در مقایسه با مهاجران در اولویت قرار گیرند بسیار بالا و عموماً در طول زمان پایدار است. این کشورها در این زمینه بسیار متفاوت از کشورهای اروپایی هستند، چرا که مردم کشورهای اروپایی در مورد حضور مهاجران در بازار کار نسبتاً خوشبین هستند.

• افزایش مثبت بودن نگرش‌ها ممکن است واکنشی منفی علیه احزاب راست افراطی باشد، زیرا مردم در مقابل سخنان ضد مهاجرتی تند و شاید در برخی موارد افراطی این احزاب واکنش نشان می‌دهند.

رشد جریان راست افراطی در حین «بحران مهاجرتی» به طور گسترده‌ای پیرو افزایش اهمیت ظاهری مهاجرت بود - این شاخص به عنوان درصد افرادی اندازمگیری شده است که مهاجرت را به عنوان یکی از مهم‌ترین مسائلی مطرح کرده‌اند که کشورشان را تحت تأثیر قرار می‌دهد - و نه نتیجه‌ی افزایش نگرش‌های ضد مهاجرتی (دنيسون، ۲۰۱۹). در این دوره، نگرش‌های ضد مهاجرتی که از پیش در اروپا وجود داشتند به دلیل برجسته شدن مسئله‌ی مهاجرت تحریک شد و منجر به تغییر رأی افرادی که نگرش‌های ضد مهاجرتی داشتند به راست رادیکال گردید. افزایش برجستگی مهاجرت در سال ۲۰۱۵ در شکل ۴ به نمایش در آمده که برجستگی بهداشت و تامین اجتماعی و بیکاری را نیز نشان می‌دهد، هر دوی این موارد احتمالاً پس از کوید-۱۹ موضوعات غالب بر گفتمان سیاسی خواهند بود. این داده‌ها از یورویارامتر گرفته شده که از سال ۲۰۰۵ به این سو، از نمونه‌های آماری در همه‌ی کشورهای اروپایی پرسیده است: «دو مسئله مهمی که در حال حاضر کشور شما را تحت تأثیر قرار می‌دهند کدامها هستند؟»

شکل ۴. درصد شهروندانی که پاسخ داده‌اند دو مورد از سه مسئله «مهاجرت»، «بهداشت و تامین اجتماعی» و «بیکاری» مهمترین مسائلی هستند که کشورشان را تحت تأثیر قرار می‌دهند، ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۹

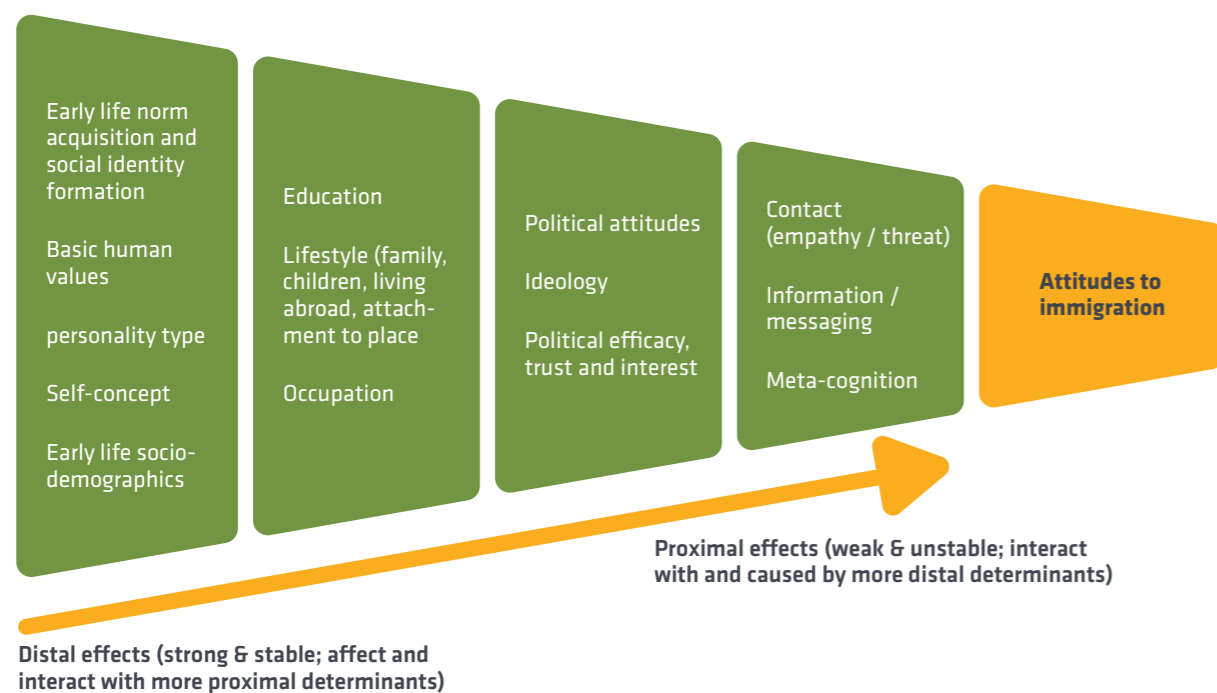

علل این تغییرات چیست؟

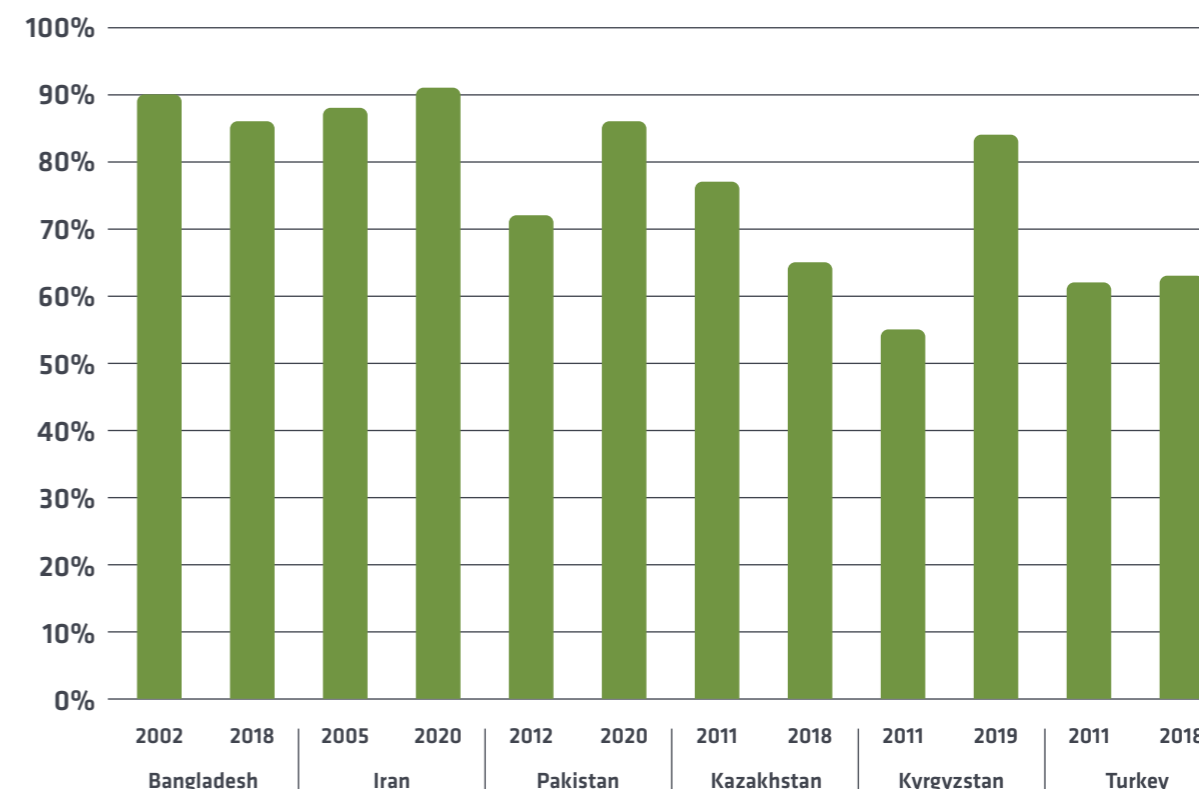
علل بالقوه افزایش نگرش‌های مثبت به مهاجرت در اروپا در بالا ارائه شد. با این حال، در کل می‌بینیم که نگرش‌ها به طور قابل توجهی بین افراد و به میزان کمتری نیز بین کشورهای متفاوت است؛ در حالی که در طول زمان نسبتاً پایدار می‌باشد. نگرش‌های فردی نسبت به مهاجرت از کجا می‌آیند؟

ادبیات دانشگاهی گسترده‌ای در تلاش برای توضیح گوناگونی در نگرش‌ها به مهاجرت پدید آمده است. بجای سعی در خلاصه کردن کلیه این مطالب در این جا، یک «قیف علیت» (برای نسخه ای قدیمی تر دنیسون و درازانوا، ۲۰۱۸ را ببینید) را به نمایش می‌گذارم که توضیحات پیشین را ترکیب کرده و سعی می‌کند آن‌ها را به شکل منظم درآورد، به گونه ای که تأثیرات «دور» (مانند تأثیرات اجتماعی شدن در اوایل زندگی) که پایدارترند و تأثیرات بزرگی در طول عمر فرد دارند، در سمت چپ و تأثیرات «نزدیک» (تأثیرات رویدادهای روزانه مانند دریافت اطلاعات جدید) که کوتاه مدت‌تر و ضعیف‌ترند در سمت راست جای داده می‌شوند. نکته بسیار مهم این است که خصوصیات بنیانی‌تر هر فرد هم متغیرهای کوتاه مدت (برای نمونه، از طریق انتخاب روزنامه ای که می‌خوانند) و هم تأثیرات این متغیرهای کوتاه مدت (برای نمونه، واکنشی که به انواع پیام‌ها نشان می‌دهند) را شکل می‌دهد.

شکل ۷. «قیف علیت» نظری نگرش‌ها به مهاجرت

شکل ۶. درصد افرادی که معتقدند «صاحب کاران باید اتباع کشور خود را در اولویت قرار دهند» (منبع: نظرسنجی ارزش‌های جهان)

چگونه می‌توانیم روایت‌های متعادل‌تر و بر اساس شواهد را ترویج دهیم؟

بر اساس آنچه در بالا گفته شد، باید هنگام پیام‌رسانی با هدف ترویج روایت‌های متعادل‌تر و بر اساس شواهد، علل دیرینه و عمیق نگرش‌های افراد به مهاجرت را در نظر بگیریم. برخی از این علل ریشه‌ای شامل هویت اجتماعی افراد، نوع شخصیتشان و یا «ارزش‌های پایه‌ای انسانی» آنها است. موارد اخیر با توجه به تأثیرات آنها بر نگرش به مهاجرت و چگونگی استفاده از آنها هم در پیام‌های حامی و هم ضد مهاجرتی، با موفقیت‌های مختلف، به طوری گسترده مورد مطالعه قرار گرفته است (دنيسون، ۲۰۲۰ را ببینید). بر اساس مطالعات انجام گرفته در اروپا ارزش نهادن به عام‌گرایی منجر به حمایت از مهاجرت می‌شود، ارزش نهادن به سنت، هم‌نوایی و امنیت نیز منجر به مخالفت با مهاجرت می‌گردد. بنابراین، برای جذب افرادی که دیدگاهی بلا تکلیف نسبت به مهاجرت دارند، باید رویکردی متعادل از نظر ارزشی برگزید که نه تنها ارزش‌های عام‌گرا، بلکه ارزش‌هایی که با تمایلات ضد مهاجرتی پیوند دارند را نیز شامل شود.

به علاوه، دنيسون (۲۰۲۰) فهرستی از راهنماهای موجود مبتنی بر تجربیات برتر را برای برقراری ارتباط در مورد مهاجرت ارائه می‌کند که نشان می‌دهد برقرار کردن ارتباط به صورت ارزش بنیان بیشتر از همه توصیه می‌شود. این توصیه‌های گوناگون را می‌توان به صورت تقریبی به سه دسته تقسیم کرد. نخست، «چینش‌های راهبردی» شامل توصیه‌هایی همچون داشتن یک راهبرد ارتباطی فعال و نه انفعالی، جهت تأسیس مشارکت و روابط بلند مدت و تحقیق در مورد برداشتها و پیش‌داوری‌های مخاطبان مورد هدف. دوم، «محتوای ارتباطات» شامل توصیه‌های مشخص در مورد تمرکز بر ارزش‌ها، توسل به احساسات^۴، تأکید بر امید، مثبت بودن و راه‌حل‌ها، پرهیز از حمله به مخاطب و اجتناب از بازگویی افکار مخالفان، یافتن زمینه‌های مشترک و بکارگیری قصه‌گویی است. سوم، «تحویل پیام‌ها» شامل توصیه‌هایی مبتنی بر «بکارگیری پیام‌رسان‌های معتبر»، استفاده از پیام‌رسانی مختصر و تمرکز بر دیداری بودن است.

گام‌های آینده

پس از این وینار اخیر، گزارش کاملی از نگرش‌ها به مهاجرت و کوچ در کشورهای جاده ابریشم در اوایل سال ۲۰۲۱ منتشر خواهد شد که طیف وسیع تری از انواع نگرش‌ها را شامل خواهد کرد و این که چگونه گروه‌های اجتماعی گوناگون در این منطقه نگرش‌های خود به این مسائل را شکل می‌دهند.

۴ با این که «توسل به احساسات» یک مغالطه‌ی منطقی شناخته شده با نام «*argumentum ad passiones*» است!

منابع

Bamberg, K. 2019. 'Moving beyond the 'crisis': Recommendations for the European Commission's communication on migration'. *European Migration and Diversity Programme. Discussion Paper*. Accessed at https://www.fes-europe.eu/fileadmin/public/editorfiles/events/2019/Q4_2019/Moving_beyond_the_crisis.pdf

[گذر از «بحران»: توصیه‌هایی برای نحوه برقراری ارتباط کمیسیون اروپا در مورد مهاجرت]

Banulescu-Bogdan, N. 2018. 'When Facts Don't Matter: How to Communicate More Effectively About Immigration's Costs and Benefits' Migration Policy Institute. Accessed at <https://www.migrationpolicy.org/research/when-facts-dont-matter-immigration>

[وقتی حقایق مهم نیستند: چگونه می‌توان به شکل کارآمدتر در مورد منافع و کاستی‌های مهاجرت ارتباط برقرار کرد]

Christiano, An. 2017. 'Foreword: Building the Field of Public Interest Communications'. *Journal of Public Interest Communications*, 1(1): 4-15

[پیش‌گفتار: ساختن عرصه‌ی ارتباطات منافع عمومی]

Dennison, J. (2019) Impact of Public Attitudes to migration on the political environment in the EuroMediterranean Region: Europe. ICMPD report: https://migrationpolicycentre.eu/wp-content/uploads/2019/04/OPAM_Chapter1_Report.pdf

[تأثیر نگرش‌های عمومی به مهاجرت بر محیط سیاسی در منطقه‌ی یورومدیترانه: اروپا]

Dennison, J. (2020) What policy communication works for migration? Using values to depolarise. ICMPD report: https://www.icmpd.org/fileadmin/user_upload/202007EMM4_OPAM__3rd_chapter_Using_values_to_depolarise.pdf

[چه سیاست ارتباطاتی برای مهاجرت کار می‌کند؟ بکارگیری ارزش‌ها برای عدم دوقطبی سازی]

Welcoming America's (2018) 'Stand Together: Messaging to Support Muslims and Refugees in Challenging Times'. Accessed at <https://www.welcomingrefugees.org/sites/default/files/documents/resources/Stand%20Together%20Toolkit.pdf> on

[باهم بایستید: رساندن پیام حمایت به مسلمانان و مهاجران در دوران چالش برانگیز]

Dennison, J. and Dražanová, L. (2018) Attitudes to Immigration in Europe and the Southern Mediterranean, ICMPD report: https://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/62348/MPC_OPAM_Public_attitudes_on_migration_study.pdf?sequence=1&isAllowed=y

[نگرش‌ها به مهاجرت در اروپا و مدیترانه جنوبی]

Kustov, Alexander, Dillon Laaker, and Cassidy Reller. 2019. "The Stability of Immigration Attitudes: Evidence and Implications." SSRN Scholarly Paper ID 3322121. Rochester, NY: Social Science Research Network. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3322121>.

[پایداری نگرش‌ها به مهاجرت: شواهد و پیامدها]

Marthouz, J-P. 2006. 'How to communicate: Strategic communication on migration and integration'. *King Baudouin Foundation*. Accessed at http://www.media-diversity.org/en/additional-files/documents/A%20Guides/How%20to%20Communicate_Strategic%20communication%20on%20migration%20and%20integration%20%5bEN%5d.pdf

[چطور باید ارتباط برقرار کرد: ارتباطات راهبردی در مهاجرت و ادغام]

McLaren L, Neundorf A and Paterson I (2020) Diversity and Perceptions of Immigration: How the Past Influences the Present. *Political Studies* <https://doi.org/10.1177/0032321720922774>

[تنوع و برداشتها از مهاجرت: چگونه گذشته بر حال اثر می‌گذارد]

Peterson, Johnathan, Kevin Smith, and John Hibbing. 2020. "Do People Really Become More Conservative as They Age?" *The Journal of Politics* 82 (2): 600–611. <https://doi.org/10.1086/706889>.

[آیا مردم واقعاً با مسن تر شدن محافظه‌کارتر می‌شوند؟]

Sharif, H. 2019. 'Communicating effectively on migration: recommendations and policy options'. *Resoma: Research Social Platform on Migration and Asylum*. Policy Option Brief: December 2019. Accessed here: <https://www.migpolgroup.com/wp-content/uploads/2020/01/POB-Public-Opinion-Hind-Sharif.pdf>

[ارتباط برقرار کردن کارآمد در مورد مهاجرت: توصیه‌ها و گزینه‌های سیاست]